

Interview met Anne Eekhout over debuutroman DOGMA in 'Tips van de redactie' op BOL.COM, februari 2014

- Waar gaat Dogma over?

In *Dogma* wil een vijftal studenten - één vrouw en vier mannen - gezamenlijk een documentaire maken over de doodswens en uiteindelijke zelfmoord van een van hen. Gaandeweg, in de loop van alle jaren dat ik hieraan heb geschreven, is het me duidelijker voor ogen gaan staan waar dit boek nou eigenlijk over gaat. Je denkt als je begint dat het over het één gaat, maar dat is helemaal niet zo. Het gaat altijd over iets anders. *Dogma* gaat over de enorme, niet te negeren invloed die je jeugd en je familie op je heeft. Het milieu waaruit je komt, hoe je ouders waren, wat er gebeurd heeft een impact waar je niet onderuit kan. Een soort determinisme, zou je kunnen zeggen. Toevallig speelt determinisme ook een behoorlijke rol in het boek. De grote vraag of het anders had kunnen worden, als je iets anders had gedaan of gezegd. En in hoeverre je dan zelf verantwoordelijk bent voor, en schuld hebt aan je daden. Verder gaat het over gezien willen worden, bestaansrecht hebben.

- Hoe ben je op het idee gekomen?

Acht jaar geleden zag ik de film *Rope* van Alfred Hitchcock voor het eerst. In deze film besluiten twee vrienden een klasgenoot van hen te vermoorden, omdat zij de perfecte misdaad willen begaan en ze verantwoordelijk voor zichzelf omdat zij qua intelligentie superieur zouden zijn aan hun slachtoffer. De film broeit van onderlinge spanning tussen de personages en onderzoekt het verband tussen praktijk en theorie. Het zette me aan tot een eerste versie van *Dogma*, waarin iemand zijn vriend zou vermoorden, met diens instemming. Gedurende jaren van schrijven en herschrijven heeft het die vorm gehad, maar nooit tot mijn volle tevredenheid. Tot het moment kwam dat ik bedacht dat het niet om een moord, maar om een zelfmoord moest gaan. Ik heb alles omgegooid en een flinke herschrijfronde gehouden. Vanaf dat moment heeft het verhaal enorm gewonnen aan geloofwaardigheid en kracht. Toen wist ik: dát is waar het verhaal eigenlijk over gaat.

- Het deed me denken aan de film Flatliners met ene randje Blair Witch Project. Zijn die vergelijkingen terecht?

In *Flatliners* speelt het verleden van de verschillende personages een grote rol en dit geldt ook voor *Dogma*. Maar waar in *Flatliners* het verleden van de personages hen weer komt opzoeken tijdens hun experimenten, is het verleden van de personages in *Dogma* juist het een essentiële aanleiding tot het maken van hun documentaire. *The Blair Witch Project* speelt met de grens tussen realiteit en fictie, en dat is zeker (hoewel op een andere manier) ook door *Dogma* heen geweven. Daarbij is in beide films de groepsdynamiek erg van belang: wantrouwen, verborgen motieven en afhankelijkheid. Dit speelt ook in *Dogma* een belangrijke rol.

- Welke gedachte wil je met het boek meegeven?

Het zijn meer vragen, eigenlijk. De vraag of je verantwoordelijkheid voor bepaalde daden wordt uitgesloten door je verleden. De vraag of je de plicht hebt om te blijven leven als je niet meer wilt. En zo ja: hoe die plicht wordt gerechtvaardigd. De vraag of liefde een bewust proces is, waar je zelf invloed op hebt.

- Je hebt acht jaar over 'dit stomme boek' (zoals je zegt in een ander interview) gedaan. Was

ieder dag aan het schrijven en schaven, of heb je het ook een tijdje weggelegd?

Ik heb zeker niet iedere dag geschreven. Ik begon toen ik nog studeerde. Daarna werkte ik een tijd parttime in de boekhandel die mijn familie had. En toen kreeg ik kinderen. Gemiddeld heb ik zo'n acht uur per week aan het boek gewerkt, denk ik. En er zitten in die acht jaar perioden van weken en zelfs maanden waarin ik het niet heb aangeraakt. Het kwam maar niet af en ik wist niet hoe ik het moest verbeteren. Het heette niet voor niets bij mij thuis 'dat stomme boek'. Tot het idee van 'moord' dus veranderde in 'zelfmoord'. Toen is het heel snel gegaan: het werd een goed boek, ik vond een literair agent en een uitgever.

· Had je bepaalde rituelen gehad tijdens het schrijven?

Ik weet niet of het een ritueel is, maar koffie is wel een belangrijk ingrediënt tijdens het schrijven. Veel koffie, zwart graag. En ik heb afspeellijsten met muziek voor ieder personage in het boek. *Dogma* is een verhaal geschreven vanuit vijf personages, in de ik-vorm. Het was dus erg belangrijk om ze allemaal een eigen stem te geven. Muziek heeft daarbij goed geholpen. Muziek is überhaupt geweldig om in de juiste stemming te komen voor een bepaalde scène. Ook werk ik heel graag in de bibliotheek (Centrale in Utrecht). Het is een soort 'selffulfilling prophecy' geworden, maar omdat het schrijven daar altijd erg goed gaat, lukt het ook elke keer weer om daar heel productief te zijn.

· Wat zou jou, als het boek straks de wereld in is, het meest tevreden stemmen?

Als ik heel, heel eerlijk ben: veel lezers. Natuurlijk hoop ik op mooie recensies en ik durf nauwelijks te dromen van een literaire prijs, maar als ik moet kiezen wat ik het belangrijkste vind dan is het dat heel veel mensen *Dogma* zullen lezen en het mooi vinden. Daar heb ik het verhaal voor geschreven.

· Wat zou jij ieder debutant willen meegeven?

Volhard en wees geduldig. Dat is een gouden combinatie. Ik ben totaal niet geduldig, dus de afgelopen jaren waren een enorme krachtproef voor mij. Gelukkig heb ik dan wel weer volhard. Als je echt gelooft in de schoonheid van je verhaal en in je eigen bekwaamheid het op te schrijven zodat je het alle recht doet, dan moet je doorgaan.

· Heb je al een volgend boek in gedachten?

Ik ben al begonnen. Het wordt iets heel anders, hoewel bepaalde thema's elkaar wel zullen raken. Ik wil de thema's 'machteloosheid' en 'angst' gaan uitdiepen. Het raamwerk is klaar. Als het weer rustiger wordt rondom *Dogma*, wil ik heel graag verdergaan met dit boek.